WYROK TRYBUNAŁU (wielka izba)
z dnia 12 kwietnia 2005 r.*

W sprawie C-265/03

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Audiencia Nacional (Hiszpania) postanowieniem z dnia 9 maja 2003 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 17 czerwca 2003 r., w postępowaniu:

Igor Simutenkov

przeciwko

Ministerio de Educación y Cultura,

Real Federación Española de Fútbol,

* Język postępowania: hiszpański.

TRYBUNAŁ (wielka izba),

w składzie: V. Skouris, prezes, P. Jann, C. W. A. Timmermans i A. Rosas, prezesi izb, C. Gulmann, A. La Pergola, J.-P. Puissochet, J. Makarczyk, P. Küris, M. Ilešič (sprawozdawca), U. Lõhmus, E. Levits i A. Ó Caoimh, sędziowie,

rzecznik generalny: C. Stix-Hackl,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu I. Simutenkova przez M. Álvareza de la Rosa, abogado, i F. Toledo Hontiyuelo, procuradora,

— w imieniu Real Federación Española de Fútbol przez J. Fraile Quinzañosa, abogado, i J. Villasante Garcíę, procurador,

— w imieniu rządu hiszpańskiego przez E. Braquehaisa Conesę, działającego w charakterze pełnomocnika,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez F. Hoffmeistera i D. Martina oraz I. Martínez del Peral, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 11 stycznia 2005 r.,

wydaje następujący

Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie i współpracy ustanawiającej partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Federacją Rosyjską, podpisanej na Korfu dnia 24 czerwca 1994 r. i zatwierdzonej w imieniu Wspólnot decyzją Rady i Komisji 97/800/EWWiS, WE, Euratom z dnia 30 października 1997 r. (Dz.U. L 327, str. 1, zwanej dalej „Umową o partnerstwie Wspólnoty–Rosja").

2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu między Igorem Simutenkovem a Ministerio de Educación y Cultura (ministerstwem edukacji i kultury) i Real Federación Española de Fútbol (hiszpańskim związkiem piłki nożnej, zwanym dalej „RFEF") w przedmiocie przepisów sportowych ograniczających liczbę zawodników z państw trzecich, którzy mogą występować w zawodach krajowych.

Ramy prawne

3 Umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja weszła w życie w dniu 1 grudnia 1997 r. Artykuł 23 ust. 1 znajdujący się w tytule IV tej umowy „Postanowienia w sprawie działalności gospodarczej i inwestycji" w rozdziale I „Warunki zatrudnienia" stanowi:

„Z zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur stosowanych w każdym państwie członkowskim Wspólnota oraz jej państwa członkowskie zapewniają, że traktowanie przyznane obywatelom rosyjskim, legalnie zatrudnionym na terytorium państwa członkowskiego jest wolne od wszelkiej dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, w odniesieniu do warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia, w porównaniu z jego własnymi obywatelami".

4 Artykuł 27 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja ma brzmienie następujące:

„Rada Współpracy formułuje zalecenia w celu wykonania artykułów 23 i 26 niniejszej Umowy".

5 Artykuł 48 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja, znajdujący się również w tytule IV, przewiduje:

„Do celów niniejszego tytułu żadne z postanowień Umowy nie ogranicza stosowania przez Strony ich przepisów ustawowych i wykonawczych dotyczących wjazdu

i pobytu, pracy, warunków zatrudnienia oraz osiedlania się osób fizycznych i świadczenia usług, pod warunkiem że jednocześnie nie stosują ich one w sposób mogący unieważnić lub naruszyć korzyści przypadające którejkolwiek ze Stron na mocy szczególnego postanowienia Umowy. [...]".

Postępowanie przed sądem krajowym i pytanie prejudycjalne

6 Igor Simutenkov jest obywatelem rosyjskim, który w czasie wystąpienia okoliczności postępowania przed sądem krajowym mieszkał w Hiszpanii, gdzie posiadał zezwolenie na pobyt i zezwolenie na pracę. Był zatrudniony jako profesjonalny zawodnik piłki nożnej na mocy umowy o pracę zawartej z Club Deportivo Tenerife i posiadał licencję związkową jako zawodnik niewspólnotowy.

7 W styczniu 2001 r. Igor Simutenkov za pośrednictwem swego klubu złożył wniosek do RFEF o to, aby zastąpił on licencję związkową, której był posiadaczem, licencją taką samą, jaką dysponują zawodnicy wspólnotowi. W uzasadnieniu tego wniosku powołał się na Umowę o partnerstwie Wspólnoty–Rosja.

8 Decyzją z dnia 19 stycznia 2001 r. RFEF oddalił ten wniosek na podstawie swojego regulaminu ogólnego i umowy zawartej w dniu 28 maja 1999 r. pomiędzy nim a krajową ligą profesjonalnej piłki nożnej (zwanej dalej „umową z dnia 28 maja 1999 r.").

9 Zgodnie z art. 129 regulaminu ogólnego RFEF licencja piłkarza zawodowego jest dokumentem wystawionym przez ten związek, zezwalającym jego posiadaczowi na uprawianie tego sportu jako zawodnikowi należącemu do związku i na występowanie w oficjalnych meczach i zawodach w charakterze zawodnika należącego do danej drużyny.

10 Artykuł 173 regulaminu ogólnego stanowi:

„Z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w niniejszych przepisach dla zarejestrowania i uzyskania licencji zawodnika profesjonalnego zawodnicy piłki nożnej powinni posiadać obywatelstwo hiszpańskie lub być obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub państwa należącego do Europejskiego Obszaru Gospodarczego".

11 Artykuł 176 ust. 1 regulaminu ogólnego przewiduje:

„1. Drużyny zgłoszone do zawodów oficjalnych o charakterze profesjonalnym, organizowanych na szczeblu krajowym mogą zgłosić zawodników zagranicznych niebędących obywatelami Wspólnoty w liczbie ustalonej w umowach zawartych pomiędzy RFEF, Liga Nacional de Fútbol Profesional (krajową ligą profesjonalnej piłki nożnej) oraz Asociación de Futbolistas Españoles (stowarzyszeniem piłkarzy hiszpańskich), które regulują ponadto liczbę zawodników tej kategorii mogących występować równocześnie.

[...]".

12 Zgodnie z umową z dnia 28 maja 1999 r. liczba zawodników niebędących obywatelami państw członkowskich, którzy mogą występować równocześnie, jest ograniczona w pierwszej lidze do trzech w sezonach od 2000/2001 do 2004/2005 oraz w drugiej lidze do trzech w sezonach 2000/2001 oraz 2001/2002 i do dwóch w trzech następnych sezonach.

13 Igor Simutenkov, uważając, że rozróżnienie dokonane przez ten regulamin pomiędzy obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego a obywatelami państwa trzeciego w zakresie dotyczącym zawodników rosyjskich jest niezgodne z art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja i że ogranicza ono wykonywanie jego zawodu, wniósł do Juzgado Central de lo Contencioso Administrativo skargę na decyzję z dnia 19 stycznia 2001 r. oddalającą jego wniosek o nową licencję.

14 Ponieważ skarga ta została oddalona orzeczeniem z dnia 22 października 2002 r., Igor Simutenkov zaskarżył je do Audiencia Nacional, który postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 23 Umowy o partnerstwie [Wspólnoty–Rosja] sprzeciwia się stosowaniu przez związek sportowy wobec profesjonalnego sportowca posiadającego obywatelstwo rosyjskie, legalnie zatrudnionego przez hiszpański klub piłki nożnej, taki jak w przypadku skargi w postępowaniu przed sądem krajowym, przepisu, na mocy którego kluby mogą wystawić do gry w zawodach organizowanych na szczeblu krajowym jedynie ograniczoną liczbę zawodników pochodzących z państw trzecich, które nie są stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym?".

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

15 Sąd krajowy zwraca się o odpowiedź, czy art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on stosowaniu wobec sportowca profesjonalnego posiadającego obywatelstwo rosyjskie, legalnie zatrudnionego przez klub mający siedzibę w państwie członkowskim, przepisu wydanego przez związek sportowy tego samego państwa, na mocy którego kluby mogą wystawić do gry w zawodach organizowanych na szczeblu krajowym jedynie ograniczoną liczbę zawodników pochodzących z państw trzecich, które nie są stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym (zwanego dalej „porozumieniem EOG").

16 Igor Simutenkov i Komisja Wspólnot Europejskich utrzymują, że art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja sprzeciwia się przepisowi, jaki został przyjęty w umowie z dnia 28 maja 1999 r.

17 RFEF powołuje się natomiast w uzasadnieniu swojego stanowiska na sformułowanie „[z] zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur obowiązujących w każdym państwie członkowskim", znajdujące się na początku tegoż art. 23 ust. 1. Związek wnioskuje z tego zastrzeżenia, że przyznana mu przez prawo kompetencja do wydawania licencji zawodnikom piłki nożnej oraz przepisy sportowe, które zostały przez niego wydane, mają pierwszeństwo stosowania w stosunku do zasady niedyskryminacji wyrażonej w tym samym przepisie. Związek podnosi też, że wystawienie licencji i reguły z tym związane wpisują się w ramy organizacji zawodów i nie dotyczą warunków pracy.

18 Rząd hiszpański przychyla się do uwag RFEF i podnosi w szczególności, że na mocy uregulowania krajowego i orzecznictwa w przedmiocie jego wykładni licencja

związkowa nie jest warunkiem pracy, lecz administracyjnym zezwoleniem służącym jako uprawnienie do uczestnictwa w zawodach sportowych.

19 W celu udzielenia właściwej odpowiedzi na zadane pytanie należy zbadać, po pierwsze, czy jednostka może się powołać przed sądami państwa członkowskiego na art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja i, po drugie, w przypadku odpowiedzi twierdzącej, określić, jaki zakres ma wyrażona w tym przepisie zasada niedyskryminacji.

W przedmiocie bezpośredniej skuteczności art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja

20 Należy zaznaczyć, że skoro kwestia skutku postanowień Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja w porządku prawnym stron tej umowy (zwanych dalej „stronami") nie została uregulowana w tej umowie, do Trybunału należy rozstrzygnięcie w tej kwestii, jak również każdej innej kwestii wykładni związanej ze stosowaniem umowy we Wspólnocie (wyrok z dnia 23 listopada 1999 r. w sprawie C-149/96 Portugalia przeciwko Radzie, Rec. str. I-8395, pkt 34).

21 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem przepis umowy zawartej przez Wspólnotę z państwami trzecimi należy uznać za przepis mający bezpośrednią skuteczność, jeżeli uwzględniając jego brzmienie oraz cel i charakter umowy, zawiera on jasny i precyzyjny obowiązek, którego wypełnienie i skutki nie są uzależnione od wydania kolejnego aktu (wyroki z dnia 27 września 2001 r. w sprawie C-63/99 Gloszczuk, Rec. str. I-6369, pkt 30 i z dnia

8 maja 2003 r. w sprawie C-171/01 Wählergruppe Gemeinsam, Rec. str. I-4301, pkt 54).

22 Z brzmienia art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja wynika, że przepis ten ustanawia w jasnym, precyzyjnym i bezwarunkowym sformułowaniu skierowany do każdego państwa członkowskiego zakaz traktowania w sposób dyskryminujący ze względu na obywatelstwo pracowników rosyjskich w porównaniu z obywatelami tego państwa w odniesieniu do warunków pracy, wynagrodzenia lub zwolnienia. Pracownikami korzystającymi z tego przepisu są pracownicy, którzy posiadają obywatelstwo rosyjskie i są legalnie zatrudnieni na terytorium państwa członkowskiego.

23 Taka zasada równego traktowania ustanawia obowiązek o precyzyjnym skutku i w istocie może zostać powołana przez jednostkę przed sądem krajowym jako podstawa żądania od niego nieuwzględnienia przepisów dyskryminujących bez potrzeby przyjmowania w tym celu dodatkowych środków wykonawczych (wyrok z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie C-162/00 Pokrzeptowicz-Meyer, Rec. str. I-1049, pkt 22 oraz ww. wyrok w sprawie Wählergruppe Gemeinsam, pkt 58).

24 Takiej wykładni nie podaje w wątpliwość ani sformułowanie „[z] zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur obowiązujących w każdym państwie członkowskim", znajdujące się na początku art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja, ani art. 48 tej umowy. Przepisów tych nie można bowiem interpretować w ten sposób, że pozwalają one państwom członkowskim na ograniczenie w sposób dowolny stosowania zasady niedyskryminacji wyrażonej w art. 23 ust. 1, ponieważ taka wykładnia ograniczałaby istotę tego przepisu oraz pozbawiała go jakiejkolwiek praktycznej skuteczności (ww. wyrok w sprawie Pokrzeptowicz-Meyer, pkt 23 i 24 oraz wyrok z dnia 8 maja 2003 r. w sprawie C-438/00 Deutscher Handballbund, Rec. str. I-4135, pkt 29).

25 Artykuł 27 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja również nie sprzeciwia się bezpośredniej skuteczności art. 23 ust. 1 tego porozumienia. Okoliczność, że art. 27 przewiduje, iż wykonanie art. 23 następuje na podstawie zaleceń Rady Współpracy, nie uzależnia bowiem możliwości stosowania tego ostatniego przepisu w ramach jego wykonania lub jego skutków od przyjęcia późniejszego aktu. Rola, jaką art. 27 przypisuje Radzie, polega na ułatwianiu przestrzegania zakazu dyskryminacji, ale nie może być postrzegana jako ograniczająca bezpośrednie stosowanie tego zakazu (zob. w tym względzie wyrok z dnia 31 stycznia 1991 r. w sprawie C-18/90 Kziber, Rec. str. I-199, pkt 19 i wyrok z dnia 4 maja 1999 r. w sprawie C-262/96 Sürül, Rec. str. I-2685, pkt 66).

26 Stwierdzeniu, że zasada niedyskryminacji wyrażona w art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja ma bezpośrednią skuteczność, nie zaprzeczają ponadto ani przedmiot, ani charakter tej umowy.

27 Zgodnie z art. 1 umowy jej celem jest ustanowienie partnerstwa między stronami, między innymi w celu rozwijania bliskich stosunków politycznych między tymi stronami, wspierania handlu i harmonijnych stosunków gospodarczych między nimi, swobód politycznych i gospodarczych oraz stopniowa integracja między Federacją Rosyjską a szerszym obszarem współpracy w Europie.

28 Okoliczność, że umowa ta ogranicza się do ustanowienia partnerstwa między stronami, nie przewidując stowarzyszenia bądź przyszłego przystąpienia Federacji Rosyjskiej do Wspólnot, nie może stanowić przeszkody dla bezpośredniego stosowania niektórych z jej postanowień. Z orzecznictwa Trybunału wynika bowiem, że wtedy gdy umowa ustanawia współpracę między stronami, pewne postanowienia ujęte w tej umowie mogą regulować bezpośrednio sytuację prawną

jednostki na warunkach określonych w pkt 21 niniejszego wyroku (zob. ww. wyrok w sprawie Kziber, pkt 21 oraz wyrok z dnia 15 stycznia 1998 r. w sprawie C-113/97 Babahenini, Rec. str. I-183, pkt 17 i wyrok z dnia 16 czerwca 1998 r. w sprawie C-162/96 Racke, Rec. str. I-3655, pkt 34–36).

29 Uwzględniając powyższe, należy stwierdzić, że art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja ma bezpośrednią skuteczność, wobec czego podmioty, które on obowiązuje, mają prawo powoływać się na niego przed sądami państw członkowskich.

W przedmiocie zakresu oddziaływania zasady niedyskryminacji wyrażonej w art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja

30 Pytanie sądu krajowego jest podobne do pytania, na które odpowiedź Trybunału stanowiła podstawę wyroku w sprawie Deutscher Handballbund. W tym wyroku Trybunał orzekł, że art. 38 ust. 1 tiret pierwsze Układu europejskiego ustanawiającego stowarzyszenie między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi, z jednej strony, a Republiką Słowacką, z drugiej strony, podpisanego w Luksemburgu w dniu 4 października 1993 r. i zatwierdzonego w imieniu Wspólnot decyzją Rady i Komisji 94/909/EWWiS, WE, Euratom z dnia 19 grudnia 1994 r. (Dz.U. L 359, str. 1, zwanego dalej „układem stowarzyszeniowym Wspólnoty–Słowacja") należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on stosowaniu wobec sportowca profesjonalnego posiadającego obywatelstwo słowackie, który jest legalnie zatrudniony przez klub mający siedzibę w państwie członkowskim, przepisu ustanowionego przez związek sportowy tego państwa członkowskiego, na mocy którego kluby mogą wystawiać w meczach ligowych lub pucharowych jedynie ograniczoną liczbę zawodników pochodzących z państw trzecich, które nie są stroną porozumienia EOG.

31 Tenże art. 38 ust. 1 tiret pierwsze miał jednak brzmienie następujące:

„Z zastrzeżeniem wymogów i uwarunkowań istniejących w każdym z państw członkowskich [...] traktowanie pracowników posiadających obywatelstwo słowackie, legalnie zatrudnionych na terytorium państwa członkowskiego, będzie wolne od dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, odnośnie do warunków pracy, wynagrodzenia lub zwalniania w porównaniu z obywatelami tego państwa" [tłumaczenie nieoficjalne].

32 Trybunał orzekł w szczególności, że przepis ograniczający liczbę zawodników profesjonalnych, będących obywatelami danego państwa trzeciego, którzy mogą być wystawieni w zawodach krajowych, dotyczy warunków pracy w rozumieniu art. 38 ust. 1 tiret pierwsze układu stowarzyszeniowego Wspólnoty–Słowacja, ponieważ wywiera bezpośredni wpływ na udział w spotkaniach tych zawodów słowackiego profesjonalnego zawodnika, legalnie zatrudnionego uprzednio w przyjmującym państwie członkowskim (ww. wyrok w sprawie Deutscher Handballbund, pkt 44–46).

33 Trybunał stwierdził ponadto, że wykładnia art. 48 ust. 2 traktatu WE (po zmianie art. 39 ust. 2 WE) przyjęta w jego wyroku z dnia 15 grudnia 1995 r. w sprawieC-415/93 Bosman, Rec. str. I-4921, zgodnie z którą zakaz dyskryminacji ze względu na obywatelstwo odnosi się do przepisów ustanowionych przez związki sportowe, które określają warunki wykonywania działalności zarobkowej przez sportowców profesjonalnych i sprzeciwia się opartemu na obywatelstwie ograniczeniu liczby zawodników, którzy mogą występować równocześnie, może zostać przeniesiona na art. 38 ust. 1 tiret pierwsze układu stowarzyszeniowego Wspólnoty–Słowacja (ww. wyrok w sprawie Deutscher Handballbund, pkt 31–37 i 48–51).

34 Należy stwierdzić, że brzmienie art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja jest bardzo zbliżone do brzmienia art. 38 ust. 1 tiret pierwsze układu stowarzyszeniowego Wspólnoty–Słowacja. Jedyna dostrzegalna różnica w brzmieniu tych dwóch przepisów polega bowiem na użyciu sformułowania „Wspólnota oraz jej państwa członkowskie zapewniają, że traktowanie przyznane obywatelom rosyjskim [...] jest wolne od wszelkiej dyskryminacji ze względu na obywatelstwo [...]", z jednej strony, i „traktowanie pracowników posiadających obywatelstwo słowackie [...] będzie wolne od dyskryminacji ze względu na obywatelstwo [...]", z drugiej strony. Tak więc uwzględniając stwierdzenie zawarte w punktach 22 i 23 niniejszego wyroku, zgodnie z którym brzmienie art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja wyraża jasno, precyzyjnie i bezwarunkowo zakaz dyskryminacji ze względu na obywatelstwo, przedstawiona powyżej różnica redakcyjna nie stanowi przeszkody dla zastosowania wykładni dokonanej przez Trybunał w ww. wyroku w sprawie Deutscher Handballbund do art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja.

35 Wprawdzie Umowa o partnerstwie Wspólnoty–Rosja, w przeciwieństwie do układu stowarzyszeniowego Wspólnoty–Słowacja, nie ma na celu ustanowienia stowarzyszenia w celu stopniowej integracji danego państwa trzeciego ze Wspólnotami Europejskimi, lecz „stopniową integrację między Federacją Rosyjską a szerszym obszarem współpracy w Europie".

36 Niemniej jednak z kontekstu lub z celów tej umowy o partnerstwie nie wynika, że zamierzała ona nadać zakazowi „dyskryminacji ze względu na obywatelstwo w odniesieniu do warunków pracy [...], w porównaniu z jego własnymi obywatelami" inne znaczenie niż to, które wynika ze zwykłego rozumienia tego sformułowania. W konsekwencji na wzór art. 38 ust. 1 tiret pierwsze układu stowarzyszeniowego Wspólnoty–Słowacja, art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja ustanawia na korzyść pracowników rosyjskich legalnie zatrudnionych na terytorium państwa członkowskiego prawo do równego traktowania w odniesieniu do warunków pracy, które ma taki sam zakres jak prawo przyznane obywatelom

państw członkowskich w podobnych słowach przez traktat WE, które sprzeciwia się ograniczeniu ze względu na obywatelstwo, takiemu jak ograniczenie w postępowaniu przed sądem krajowym, jak stwierdził Trybunał w okolicznościach podobnych w ww. wyrokach w sprawach Bosman i Deutscher Handballbund.

37 Ponadto Trybunał orzekł w wyrokach w sprawach Bosman i Deutscher Handballbund, że przepis taki jak sporny przepis w postępowaniu przed sądem krajowym dotyczy warunków pracy (ww. wyrok w sprawie Deutscher Handballbund, pkt 44–46). Nie jest zatem istotna okoliczność, że art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja stosuje się jedynie w odniesieniu do warunków pracy, wynagrodzenia lub zwalniania i nie obejmuje przez to zasad dotyczących dostępu do zatrudnienia.

38 Następnie należy stwierdzić, że ograniczenie ze względu na obywatelstwo nie odnosi się do szczególnych spotkań między drużynami, które reprezentują swoje kraje, lecz obowiązuje w odniesieniu do wszystkich spotkań klubowych, dotycząc tym samym istoty działalności wykonywanej przez sportowców profesjonalnych. Jak również orzekł Trybunał, takiego ograniczenia nie można uznać za uzasadnione ze względów sportowych (ww. wyroki: w sprawie Bosman, pkt 128–137 i w sprawie Deutscher Handballbund, pkt 54–56).

39 Ponadto nie podniesiono w uwagach przedłożonych Trybunałowi żadnego innego argumentu, który obiektywnie uzasadniałby różne traktowanie zawodników profesjonalnych posiadających obywatelstwo państwa członkowskiego lub państwa będącego stroną porozumienia EOG, z jednej strony, i zawodników profesjonalnych posiadających obywatelstwo rosyjskie, z drugiej strony.

40 W końcu, jak stwierdzono w pkt 24 niniejszego wyroku, sformułowania „[z] zastrzeżeniem przepisów ustawowych, warunków i procedur obowiązujących w każdym państwie członkowskim", znajdujące się na początku art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja oraz art. 48 tej umowy nie mogą być interpretowane w ten sposób, że pozwalają one państwom członkowskim na ograniczenie według swobodnego uznania stosowania zasady niedyskryminacji wyrażonej w pierwszym z obu przepisów, ponieważ taka wykładnia ograniczałaby istotę tego przepisu oraz pozbawiała go jakiejkolwiek praktycznej skuteczności.

41 Uwzględniając powyższe rozważania, na zadane pytanie należy odpowiedzieć, że art. 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie Wspólnoty–Rosja należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on stosowaniu wobec sportowca profesjonalnego, posiadającego obywatelstwo rosyjskie, legalnie zatrudnionego przez klub mający siedzibę w państwie członkowskim, przepisu wydanego przez związek sportowy tego państwa, na podstawie którego kluby mogą wystawiać w zawodach organizowanych na szczeblu krajowym jedynie ograniczoną liczbę zawodników pochodzących z państw trzecich, które nie są stronami porozumienia EOG.

W przedmiocie kosztów

42 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem; do niego należy zatem rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (wielka izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 23 ust. 1 Umowy o partnerstwie i współpracy ustanawiającej partnerstwo między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Federacją Rosyjską, podpisanej na Korfu w dniu 24 czerwca 1994 r. i zatwierdzonej w imieniu Wspólnot decyzją Rady i Komisji 97/800/EWWiS, WE, Euratom z dnia 30 października 1997 r., należy interpretować w ten sposób, że sprzeciwia się on stosowaniu wobec sportowca profesjonalnego posiadającego obywatelstwo rosyjskie, legalnie zatrudnionego przez klub mający siedzibę w państwie członkowskim, przepisu wydanego przez związek sportowy tego państwa, na podstawie którego kluby mogą wystawiać w zawodach organizowanych na szczeblu krajowym jedynie ograniczoną liczbę zawodników pochodzących z krajów trzecich, które nie są stronami Porozumienia o Europejskim Obszarze Gospodarczym.

Podpisy